

ב"ה

"נקודה טובה" לפרשת "ואתחנן" - סיפורה של תפילה

"וְאֶתְחַנֵּן אֶל ה' בְּעֵת הַהוּא לֵאמֹר..." (דברים ג, כג).

ביקשתי, התחננתי, התפללתי, בכיתי, שפכתי שיח לפני בורא עולם, אבל תפילתי לא נענתה, אומר משה לבני ישראל. הקב"ה דחה את בקשתי והחליט שאני לא אכנס לארץ ישראל, אליה כה נכספתי.

מאז תפילותיהם של אבות האומה ועד היום, חלו שינויים רבים. התפילה הלכה ו"התמסדה" על ידי חז"ל, נקבע לתפילה נוסח קבוע והוגדרו זמני התפילות.

התפילה נועדה להיות שיחה ישירה ובלתי אמצעית בין הנברא לבורא, בין האדם לאלוקיו. כבן בפני אביו וכתינוק הבוכה לאימו. דברים היוצאים מן הלב... שיחה בה אפשר לדבר על הכל, בלי מחיצות ובלי הגבלות. בכל עת, ובכל שעה.

אולם כנראה שההסדרה הרשמית של התפילה, פגמה בתחושת העמידה האישית לפני ה'. והתפילה נתפסת כיום בעיני רבים כ"טקס" ולא כ"עבודת הלב". וחבל שכך...

כאן המקום להעיר, כי התפילה ה"ממוסדת" נוצרה כדי להביא את האדם למצב של תפילה לפני ה' באופן מוסדר וקבוע. מצב בו הוא יוכל לצרף לתפילה גם את הגיגי ליבו ולשפוך לפני ה' גם את שיחו האישי.

על מה בעצם אנחנו מתפללים?

תפילת העמידה היא עיקר התפילה והיא נתקנה על ידי חכמי יבנה אחרי חורבן בית המקדש השני. תפילה הפותחת בשלש ברכות ראשונות בשבחו של הקב"ה, חותמת בשלש ברכות העוסקות בהודיה לקב"ה וביניהן 12 ברכות של בקשה.

אל תוך המסגרת הזאת מוזמן כל אדם לצקת גם את השיח האישי שלו עם הקב"ה (בעיקר בברכת שומע תפילה). שיח העוסק במערכת היחסים הפרטית שלו עם בוראו. מערכת של אהבה ושל יראה. של גורל ושל ייעוד. של סבל ושל התמודדות. של שאלות קושיות ותהיות, של שותפות ושל נשיאה בנטל, של "תיקון העולם" ועוד... שיח אותו הוא כמובן מוזמן לנהל מול בוראו בנוסף, תמיד, בכל עת ובכל שעה.

ומכאן להערה מעניינת ששמעתי מפי הרב אלחנן ניר - סופר ומשורר, במסגרת שיח על תמורות ושינויים בעולם המודרני.

בעולם העתיק היו אמנם מצוקות רבות אבל דרכו של האדם היתה סלולה ומוכתבת מראש. לא היו לו כמעט נקודות בחירה. הוא התחתן עם מי שהמשפחה בחרה עבורו/עבורה, גר בכפר המשפחתי, עבד והתפרנס עם אביו מעלות החמה עד צאת הנשמה והתגלגל בהתאם לתכתיבי החיים.

לעומתו, לאדם המודרני החופשי, יש כיום בחירה אינסופית כמעט בכל תחומי החיים: בזוגיות, בבחירת המקצוע, איזור המגורים, קניות, תרבות הפנאי ועוד. בחירות המציבות בפניו לא פעם את

"נקודה טובה מאס ישראל" מסע בשבילי הרוח של עם ישראל

הקושי להחליט. קושי שבצידו לעתים גם חשש, פחד ומבוכה. האם כדאי לבצע את הניתוח?! האם ההשקעה הזאת כדאית?! ועוד ועוד.

ומהו הפתרון היהודי למצוקה?! תפילה. שיחה עם ריבונו של העולם. "תַּפְּלָה לְעֵנִי (אדם מְעוֹנָה, הנמצא בצרה) כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ (יספר את צרותיו, מלשון שיחה)" (תהלים קב, א).

וכך, האדם המודרני החי כיום בביטחון פיזי הרבה יותר מאבותיו בעולם העתיק, מוצא את עצמו זקוק לתפילה, עוד הרבה יותר מאבותיו. אמנם הוא מתפלל פחות על הישרדות ויותר על שפע, אבל כל דור וצרכיו, דור דור ותפילותיו.

נחתום בסיפורו של הרב חיים סבתו, אז טנקיסט - איש מילואים צעיר, על תפילה במלחמת יום כיפור.

"הימים הנוראים", מכנה הרב סבתו את שלושת ימי הלחימה בקרבות הבלימה בגולן. כשהסורים סוגרים עליהם מכל עבר. כל רגע נלחמת על חיידך... הגנו על המדינה בגופנו, ממש.

אני מתפלל שנים רבות, והרבה, אבל תפילה כמו שהתפללתי באותו בקרב, מעולם לא התפללתי, אומר הרב סבתו.

זו הייתה תפילה ישירה היוצאת מעמקי הלב. מפקד הטנק צועק לי: 'סבתו, יורים עלינו, תתפלל!', ואני אומר לו: 'תתפלל אתה!'

והוא אומר לי: 'אני לא יודע להתפלל'.

אמרתי לו, נגיד ביחד 'אנא ה' הושיעה נא' - וירינו פגז...

אני לא זוכר עוד רגע כזה בחיי של קרבת ה', של תפילה מן הלב, ללא כל חציצה. ובכל יום כיפור, לפני נעילה, אני מספר עליו לתלמידי.

ולמי שעדיין נדמה לו שהוא לא יודע להתפלל, נענה במילותיו של דוד המלך:

"תַּפְּלָה לְעֵנִי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפָּךְ שִׁיחוֹ" (תהלים קב, א).

אתה לא יודע להתפלל? תדבר עם הקב"ה, תשתף אותו בחיידך, כבן אל אביו.

וגם אם התפילה לכאורה לא נענית מיד או ח"ו לא מועילה, כפי שמשה רבנו מעיד על עצמו, עדיין בשיחה של בן עם אביו יש משהו מרגיע ומרפא, בבחינת: "וְאֲנִי קָרַבְתִּי אֱלֹהִים לִי טוֹב..." (תהלים עג, כח).

זהו סודה של התפילה.

מכירת שבת מופ, משה רוט

לכניסה או להסרה מרשימת התפוצה. ניתן לפנות למייל: nekudatova.roth@gmail.com

ארכיון "נקודה טובה": http://www.pirsuma.com/nekuda_tova

נא לשמור על קדושת הגיליון. יש לך הערה או הארה? אשמח לקבל למייל הנ"ל. **אהבת! הפץ בין חבריך**